

Motion till riksdagen 2019/20:1851

av **Ingela Nylund Watz m.fl. (S)**

Omvandla EBO och inför värdigt eget boende (VEBO) för nyanlända flyktingar

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra situationen för nyanlända flyktingar genom att omvandla EBO och införa ett s.k. värdigt eget boende och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I slutet av 2015 beslutade regeringen att alla Sveriges kommuner ska ta ett solidariskt ansvar för mottagandet av nyanlända flyktingar. För de kommuner i landet som under lång tid tagit ett emot en oproportionerligt stor andel av de nyanlända var detta ett mycket välkommet beslut. Lagstiftningen, som trädde i kraft 2016, omfattar dock enbart de flyktingar som vid ankomsten blir anvisade plats vid s k kallade anläggningsboenden (ABO), men vid fördelningen tas hänsyn till de kommuner som redan tagit ett stort ansvar.

Sverige har dock alltjämt i praktiken två mottagningssystem för asyl- och flyktingmottagandet. Dels det ovan nämnda systemet med platsanvisning till asylboende (ABO), dels ett system där de nyanlända ordnar sitt eget boende (EBO). EBO-systemet har, för ett fåtal kommuner, skapat en mycket besvärlig situation med en parallell och svart bostadsmarknad, trångboddhet och ökad segregation. En situation där skrupellösa individer hänsynslöst och cyniskt exploaterar utsatta människors behov av tak över huvudet. I denna miljö far många människor illa, och allra värst utsatta är barnen som fråntas rätten till en trygg uppväxt och vars livsmöjligheter begränsas.

Under våren 2018 presenterades den s k Mottagandeutredningens betänkande och detta tillsammans med den kompletterande promemorian ”Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande” skickades ut på remiss. Remisstiden utgick den 15/10 2018.

Utredningen föreslog bland annat en förändring av reglerna om hur asylsökandes möjligheter till eget boende kan begränsas. Huvudförslaget innebar att Migrationsverket

gör en social prövning i kommuner med socioekonomiskt utsatta områden för att begränsa antalet egenbosatta asylsökanden.

I det så kallade januariavtalet mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna ingår en punkt om att EBO-lagen ska förändras. Bland annat slås det fast att ”en asylsökande som under asylprocessen ordnar eget boende (EBO) i ett område med socioekonomiska utmaningar i någon av de angivna kommunerna inte ska ha rätt till dagersättning”. Dessutom föreslås att kommuner själva ska få möjlighet att anmäla områden med sådana socioekonomiska utmaningar som ska omfattas av begränsningen till dagersättning. Förslaget skickades till Lagrådet den 5 juni i år.

Den föreslagna förändringen är ett steg i rätt riktning men dock inte tillräckligt långtgående för att på allvar bryta segregationen och exploateringen av utsatta människors behov av bostad. För att åstadkomma ett verkligt trendbrott och för att motverka den organiserade ekonomiska brottsligheten som vuxit fram genom systemet med eget boende, måste EBO-lagstiftningen helt avskaffas eller reformeras i grunden.

Det förslag som Södertälje kommun presenterat och som kommit att kallas VEBO – värdigt eget boende – skapar en bättre ordning i mottagandesystemet. Förslaget innebär att den asylsökandes adress ska kontrolleras innan en utflyttning sker till en kommun så att adressen verkligen finns, att det inte är ett svartkontrakt, att bostaden inte är trångbodd och att barn inte riskerar att fara illa. I detta förslag är det socialtjänsten i den berörda kommunen som ska ansvara för och genomföra prövningen av boendet. Detta är en bättre ordning än den som förslås i Mottagandeutredningen där Migrationsverket ges ansvaret för prövningen. Kommunens socialtjänst har bättre lokalkännedom och därmed större möjligheter att göra en korrekt bedömning av boendets kvalitet.

Ingela Nylund Watz (S)

Anna Vikström (S)

Serkan Köse (S)

Mathias Tegnér (S)

Leif Nysmed (S)